

Memo Herziening APV met wel/niet opnemen distelartikelen

Aan: Wethouder Meij en [REDACTED]

Van: [REDACTED]

Onderwerp: Herziening APV en distelartikelen

Datum: 7 oktober 2019

AANLEIDING

In de huidige APV zijn artikelen voor het bestrijden van distels opgenomen:

Artikel 5:38 Begripsbepaling

In deze afdeling wordt onder rechthebbende verstaan: de gebruiker of, bij ontstentenis van deze, de eigenaar, met dien verstande, dat wanneer sprake is van gronden welke in vruchtgebruik, erfpacht of opstal zijn uitgegeven, de zakelijk gerechtigde voor de eigenaar in de plaats treedt.

Artikel 5:39 Voorkoming verspreiding van distels

De rechthebbende van gronden is verplicht deze te zuiveren of doen zuiveren van distels, behorende tot de soorten *Cirsium arvense* (akkerdistel), *Cirsium lanceolatum* (speerdistel), *Cirsium palustre* (kale jonker) en *Sonchus arvensis* (akkermelkdistel).

Natuurvereniging IJsselmonde heeft per brief (dd. 20 juni 2019) de gemeente verzocht om deze artikelen uit de APV de schrappen. Dit omdat distels zeer waardevol zijn voor insecten als nectarbron, dat de verspreiding van distelzaden zeer beperkt is en Ridderkerk op het eiland IJsselmonde de enige gemeente is die deze artikelen in haar APV heeft staan.

Op het verzoek van de Natuurvereniging zijn twee reacties gekomen. Een van [REDACTED] (namens tuinderij [REDACTED]) en een van [REDACTED] ([REDACTED]). Zij zijn tegen het uit de APV halen van de distelartikelen. [REDACTED] heeft hierover ingesproken in de commissie Samen Wonen van 5 september 2019. Als reactie op dat inspreken heeft [REDACTED] op persoonlijke titel een brief gestuurd.

De afdeling Juridische Zaken is bezig met een voorstel voor herziening van de APV Ridderkerk. Zij wil advies vanuit Beheer en Onderhoud over het wel/niet opnemen van deze artikelen bij de komende herziening van de APV.

VERLEDEN

In 2011 heeft de provincie de Distelverordening Zuid-Holland ingetrokken. Naar aanleiding hiervan is in de raadsvergadering van 26 mei 2011 voorgesteld te kijken of het wenselijk is dat de gemeente eigen regels vaststelt voor het bestrijden van distels. Uit het digitale archief blijkt dat destijds vanuit de vakafdeling het volgende advies is gegeven aan de toenmalige portefeuillehouder:

Op 27 april 2011 heeft Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland besloten de distel-verordening Zuid-Holland in te trekken. Als reden wordt de deregulering genoemd. G.S. vindt het distelbeleid een taak van gemeenten en dat de provinciale distel-verordening op dat beleid geen toegevoegde waarde heeft.

Op basis van de oude verordening konden B&W grondeigenaren en grondgebruikers verplichten de gronden te zuiveren van de akkerdistel. Door het intrekken van de distelverordening kan de gemeente niet meer handhavend optreden.

Tijdens het vragenuur in de commissievergadering van 26 mei 2011 is toegezegd dat de wethouder met de commissie overlegt of het wenselijk is dat de gemeente regels vaststelt.

Viermaal is de gemeente in de afgelopen 15 jaar aangesproken op het naleven van de distelverordening. Eenmalig is daardoor gemaaid (Gorzengebied). Er is nooit aanleiding geweest om handhavend op te treden. De afstanden tussen de groeiplaatsen van de distel en de agrarische gronden was daarvoor te groot.

De reden tot terughoudendheid heeft te maken met meer kennis van flora en fauna, waaronder de verspreiding van de akkerdistel. De verspreiding van akkerdistel over grotere afstanden gaat via grondtransporten. De verspreiding van dis-

tels via zaad gaat hooguit over een afstand van 40 meter. Verder heeft de distelplant grote ecologische waarde. De plant is een belangrijke biotoop voor veel organismen.

Om deze redenen is in veel provincies de verordening aangepast. Bijgaand voorbeeld is de verordening van de provincie Zeeland van 18 juni 2010. De bestrijding van de akker- en melkdistel geldt uitsluitend nog in de directe omgeving (30 m) van agrarische gronden.

Gezien de ervaringen van de afgelopen jaren, waarbij nimmer handhavend is opgetreden, wordt het vaststellen van nadere regels ontraden. In een specifiek geval kan met de veroorzaker worden overlegd op basis van de verordening van de provincie Zeeland.

Uit recente vragen van Leefbaar Ridderkerk blijkt dat amendement 2012-51 is aangenomen met als gevolg dat de distelartikelen 5:38 en 5:39 in de huidige APV zijn opgenomen. In antwoord op die vragen is aangegeven dat het zuiveren van de gemeentegronden van distels bestaat uit het schoffelen of maaien van distels voordat deze in bloei komen. Op het moment dat er meldingen zijn van bloeiende distels, wordt daarop geacteerd door de overlastgevende locaties pleksgewijs te maaien. Gaat de melding over distels op gronden die geen eigendom of in beheer zijn van de gemeente, dan wordt de grondeigenaar verzocht de distels te bestrijden. Voor zover mij bekend is nooit bestuursdwang toegepast en/of dwangsommen opgelegd.

KANTTEKENINGEN/OVERWEGINGEN

De laatste tijd is er veel aandacht voor de afname van het aantal insecten. Voornamelijk bijen hebben het zwaar. Omdat de meeste planten afhankelijk zijn van de bestuiving door bijen, zijn ze bijzonder nuttig voor onze voedselvoorziening. De gemeente richt zich dan ook meer op insectvriendelijk beheer binnen de openbare ruimte. Maar dat levert soms lastige dilemma's op!

Door hun groot nectaraanbod zijn distels ware trekpleisters voor heel wat vlinders, bijen, kevers, hommels en zweefvliegen. Ook vogels worden aangetrokken door de voedzame zaden. Bovendien vormen distels voor heel wat insecten een waardplant, wat betekent dat ze noodzakelijk zijn voor hun voortplanting. Kortom: distels dragen bij aan vergroting van de biodiversiteit.

Aan de andere kant is het een feit dat zaad van pluizende distels met de wind mee waait en vrijwel overal kiemt waar het neerkomt. Dus ook op akkerlanden, tuinbouwgronden en weilanden. Bestrijding ervan kost boeren en tuinders geld en daarom hameren zij op de verantwoordelijkheid van de grondeigenaar inzake het bestrijden van distels. Economisch belang vinden zij in deze belangrijker dan het vergroten van de natuurwaarde of biodiversiteit.

De meningen over hoever distelzaad zich verspreidt, zijn verdeeld. Ecologen hebben het over geringe afstanden (10-20 meter), agrariërs over grotere afstanden (>100 meter). Feit is dat bij een uitspraak van de Raad van State (uitspraak 200908434/1H3 van 21 juli 2010) wordt gemeld dat *'blijkens een onderzoeksrapport van 29 juni 2007 leveren akkerdistels die zich op een afstand van meer dan 50 meter van de percelen van [appellant] bevinden geen noemenswaardige schade op, omdat het zaad van akkerdistels de afstand van 50 meter slechts bij uitzondering kan overbruggen'*.

In een rapport van Alterra (2001) staat dat bij een matige tot vrij krachtige oostenwind 90% van de pluizen met zaad binnen een afstand van 20 meter van de distelhaard neer kwam en in een ander terrein binnen een afstand van 40 meter. Modelberekeningen maken het aannemelijk dat alleen bij sterke wind (8 m/s) een deel van de pluizen verder komt dan 400 meter van de distelhaard.

Naast distels zijn er tal van andere planten die zich middels zaadpluis verspreiden. Voorbeelden zijn paardenbloem, klein kruiskruid, wilgenroosje, populieren, wilgen. Ook dit zaad kiemt op akkerlanden, tuinbouwgronden en weilanden. Voor geen van deze soorten zijn in de APV artikelen opgenomen voor verplichte bestrijding.

In Albrandswaard en Barendrecht staan de distelartikelen niet in de APV. Volgens de Natuurvereniging is Ridderkerk de enige gemeente op het eiland IJsselmonde die deze artikelen in de APV heeft staan. Onmogelijk dat de distelproblematiek alleen voorkomt in Ridderkerk en dat de oplossing daarvan staat/valt met het opnemen van de distelartikelen in de APV.

ADVIES 2019

De gemeente Ridderkerk heeft biodiversiteit en natuurlijk beheer hoog in het vaandel staan. Aangezien de distel ecologisch gezien een waardevolle plant, staat het bestrijden van de distel daar haaks op. Vanuit dat oogpunt is het advies om de distelartikelen 5:38 en 5:39 uit de APV te schrappen.

Dat agrariërs schade hebben van distels, wordt niet in twijfel getrokken. Het schrappen van de distelartikelen betekent echter niet dat er helemaal geen distels meer gemaaid kunnen worden. Als er sprake is van overlast, kan indien nodig actie worden ondernomen. Dit kan zijn door als gemeente de distels zelf te schoffelen/maaien of de grondeigenaar/beheerder te verzoeken de distels te bestrijden. In de praktijk verandert er dus niets. Theoretisch betekent het schrappen van de distelartikelen dat er juridisch gezien niet meer kan worden gehandhaafd. Feit is overigens dat dat op deze artikelen nog nooit is gedaan!

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen